danud last tuliserse ahju wisata. pag. 50.

Korraga töusnud kohin. Wanapagan tormanud löötsu t[illegible] des, perenaese lapo kaendlas, lahtisest rihalse uksest sisse, w[illegible] sanud perenaese lapse kätkisse, haaranud oma lapse leiwa lasna päält sülle ja ütelnud: „Näe, kudas sa mu lapsega teed; tegin ma su lapsega ka nönda?" ning pannud ise tuliste jalgega toast wälja. Sest ajast saadik pole sä[illegible] enam lapsi ümber wahetatud.

— s.

pag. 77. Risti kihelkonnast.

7 pag. 51.

tusi ja raskeid haigusi: läinud keegi sealt perest (kus Tönn oli) lehma mullikast, sia pörsast j. n. e. ostma, kohe olnud ostjal aigusligi, aga ostetud loomad pole ilmaski önnistanud. Muidu mingi arsti rohuga haigusest lahti ei saa, kui „Tönni ei lase". Tönni laskmine on järgmine: „peab taaga juure — niisuguse juure minema, kes Tönni oskab lasta (Selle waldas peab praegu weel 2 niisugust tarka olema). Tark pomiseb mitmedsugu sõnu, mida muidugi keegi teine ei tea ja wist jäänwadki wõerastele teadmataks, teeb siis weel mõne wiguri haige kallal ja laeb siis pussi sula õbedaga, wana hobuse king naeladega ja kõbjasega ära ning laseb siis sinna poole kulgi (tagatsipidi, läbi reide), kus haige arwab selle Tönni wakadewad, millest ta haiguse sai. Haigus peab kohe kui käega ära wõetud olema. Mõned minetawad Tönni laskmise asemele — „Tönni le tuld andma", aga laskjat — „tuleandjaks."

Et Tönni wakkade arw Wändra waldas ikka suuremaks kaswand ja nendega, niikindas rahwas usub, ka haigusid rohkem laiali laugunemud: küll ja lutuks küll kiduraks inimesi jäänud, wõtnud Wändra õpetaja*) nõuuks neid ära hukata. Tema nõudmise peale oli rahwas oma Tönnid Wändra Tihassella jõkke ära uputanud. Rahwas usub täna päiwani kes nüüd sealt jõest ehk testest kahtadest, kus enne Tönni wakad olnud läbi läheb ja talle Tönn meelde tuleb, aga kui meelde ei tule, siis haigust ei saa, see saab kohe haiguse, olgu siis missuguse tahes. Peale ülewel nimetud Tönni wakka hukkamist on ühes ehk teises peres weel

*) Rahwas nimetab õpetajat, kes Tönni wakkasid ära hukas liia nime järele Kärber.